

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

ગજાનન દશરથ ખરાટે

વિરુદ્ધ

મહારાષ્ટ્ર રાજ્ય

(ફરિયાદ નંબર ૨૦૫૭/૨૦૧૦)

ફેબ્રુઆરી ૨૬, ૨૦૧૬

[ટી. એસ. ઠાકુર, સી.જે.આઈ. અને આર. બાણુમતી, ન્યાયાધીશ.]

પેનલ કોડ, 1860 – કલમ 302 – હત્યા – પિતા અને તેમના પુત્ર-અપીલકર્તા વચ્ચે વારંવાર થતી બોલાચાલી અને હુમલાની ઘટનાઓ – અપીલકર્તા આદત મુજબ દારૂ પીનાર, જુગારી અને તેના પિતા પાસેથી પૈસાની માંગણી કરતો હતો – દુર્ભાગ્યપૂર્ણ દિવસે, પિતા લોહીના ખાબોચિયામાં મૃત હાલતમાં પડેલો મળી

આવ્યો – ઘટનાના એક દિવસ પહેલાં ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી 1 એ પિતા અને તેમના પુત્ર વચ્ચે બોલાચાલી સાંભળી હતી – કલમ 302 હેઠળ અપીલકર્તાને દોષિત ઠેરવવામાં આવ્યો અને નીચલી અદાલતો દ્વારા આજીવન કેદની સજા ફટકારવામાં આવી – અપીલ પર, ચુકાદો આપવામાં આવ્યો:ફરિયાદ કરનારા સાક્ષીઓની વિશ્વસનીયતા પર એ આધાર પર શંકા કરી શકાય નહીં કે તેઓએ ઘટનાના એક દિવસ પહેલા ઝઘડામાં દખલ કરવાનો પ્રયાસ કર્યો ન હતો – ફરિયાદીએ ફરિયાદ નોંધવામાં થયેલા વિલંબનું કારણ આપ્યું – આરોપીના કપડાં પર મૃતકના બ્લડ ગ્રુપની હાજરી હતી – ફરિયાદીએ સાબિત કર્યું કે જ્યારે મૃતકનું મૃત્યુ થયું ત્યારે આરોપી હાજર હતો – આરોપી દ્વારા તેના પિતાની હત્યાના મૃત્યુ અંગે કોઈ ખુલાસો ન કરવો, જે આરોપી વિરુદ્ધ એક મજબૂત સંજોગ છે – આમ, કલમ 302 હેઠળ આરોપીની સજા અને નીચેની અદાલતો દ્વારા આજીવન કેદની સજામાં દખલગીરી કરવાની જરૂર નથી – પુરાવા અધિનિયમ, 1872 – કલમ 106.

અપીલને ફગાવી દેતાં, કોર્ટે

૧૧૨૧૧૧.૧ ફરિયાદ દાખલ કરીને અને પ્રથમ માહિતી અહેવાલની નોંધણી કરીને કાયદાને અમલમાં મૂકવામાં વિલંબને સામાન્ય રીતે અદાલતો દ્વારા શંકાની નજરે જોવામાં આવે છે કારણ કે ઘટનાની બનાવટ અને સુશોભનની શક્યતા

છે.તેથી ફરિયાદી પક્ષ માટે વિલંબનું સંતોષકારક રીતે સમજાવવું જરૂરી બને છે.અહેવાલની તાત્કાલિક નોંધણી પર આગ્રહ રાખવાનો હેતુ માત્ર હુમલાખોરો વિશે જ નહીં, પરંતુ આરોપી દ્વારા ભજવવામાં આવેલી ભૂમિકા, ઘટનાની પ્રકૃતિ અને સાક્ષીઓના નામ વિશે પણ વહેલી માહિતી મેળવવાનો છે.તત્કાળ, ફરિયાદી પક્ષે ફરિયાદ નોંધવામાં થયેલા વિલંબને સંતોષકારક રીતે સમજાવ્યો.આમ, ઘટના અને પ્રથમ માહિતી અહેવાલની નોંધણી વચ્ચેના નાના વિલંબ પર કાર્યવાહીના કેસ પર શંકા કરી શકાય નહીં.[કલમ [૧૦] [૮૫૭-એચ; ૮૫૮-એ-બી]

1.2 ફરિયાદી સાક્ષીઓ 1 અને 2 ની વિશ્વસનીયતા પર એ આધાર પર શંકા કરી શકાતી નથી કે તેઓએ ઘટનાના એક દિવસ પહેલાં અપીલકર્તા અને મૃતક વચ્ચેના ઝઘડામાં દખલ કરવાનો પ્રયાસ કર્યો ન હતો.મૌખિક પુરાવા ઉપરાંત, અપીલકર્તાના લોહીથી ખરડાયેલા કપડાંની રિકવરીથી પણ કાર્યવાહીનો કેસ મજબૂત થાય છે.રાસાયણિક વિશ્લેષણ દરમિયાન જાણવા મળ્યું કે અપીલકર્તાના શર્ટમાં 'બી' જૂથનું લોહી હતું, જે મૃતકનું લોહી જૂથ છે.અપીલકર્તાએ તેના કપડાંમાં 'બી' જૂથના લોહીની હાજરી અંગે કોઈ સ્પષ્ટતા કરી ન હતી, જે અપીલકર્તા સામે વધુ એક ગુનાહિત સંજોગો છે.[કલમ ૯ અને ૧૧] [૮૫૭-સી, ઈ; ૮૫૮-સી]

1.3 પુરાવા પરથી જોઈ શકાય છે કે અપીલકર્તા અને તેના પિતા અને માતા સાથે રહેતા હતા.07/04/2002 ના રોજ, અપીલકર્તા-આરોપીની માતા બીજા ગામમાં ગઈ હતી.ફરિયાદી પક્ષે 07/04/2002 ની રાત્રે તેના ઘરે અપીલકર્તાની હાજરી સાબિત કરી હતી.તેથી, અપીલકર્તા એ સમજાવવા માટે ફરજિયાત હતો કે તેના પિતાનું મૃત્યુ કેવી રીતે થયું હતું.જ્યારે હત્યા જેવા ગુનાની ગુપ્ત રીતે ઘરની અંદર કરવામાં આવે છે, ત્યારે કેસ સ્થાપિત કરવાનો પ્રારંભિક બોજ નિઃશંકપણે ફરિયાદી પક્ષ પર રહેશે.પુરાવા અધિનિયમની કલમ 106 ને ધ્યાનમાં રાખીને, ઘરના કેદીઓ પર ગુનો કેવી રીતે કરવામાં આવ્યો તે અંગે સચોટ ખુલાસો આપવાનો અનુરૂપ બોજ રહેશે.ઘરના કેદીઓ માત્ર શાંત રહીને અને કોઈ ખુલાસો આપ્યા વિના છટકી શકતા નથી, એ ધારણા પર કે તેનો કેસ સ્થાપિત કરવાનો બોજો સંપૂર્ણપણે ફરિયાદી પક્ષ પર છે અને આરોપી પર કોઈ ફરજ નથી.ઘટનાની તારીખે જ્યારે આરોપી અને તેના પિતા ઘરમાં હતા અને જ્યારે આરોપીના પિતા મૃત હાલતમાં મળી આવ્યા હતા, ત્યારે આરોપીએ તેના પિતાને કેવી રીતે ઈજા થઈ તે અંગે ખુલાસો આપવાનો હતો.જ્યારે આરોપી તેના પિતાના હત્યાના મૃત્યુ અંગે કોઈ ખુલાસો આપી શક્યો ન હતો, ત્યારે તે આરોપી સામે એક મજબૂત સંજોગો છે કે તે ગુનાના આચરણ માટે જવાબદાર હતો.[કલમ ૧૨] [૮૫૮-ડી-૭]

1.4 મૌખિક પુરાવાની પ્રશંસા અને આરોપીના લોહીથી ખરડાયેલાં કપડાંની રિકવરીની પરિસ્થિતિ અને આરોપી દ્વારા તેના પિતાના હત્યાના મૃત્યુ માટે કોઈ ખુલાસો ન આપવાના આચરણને સમવર્તી તારણો દ્વારા ધ્યાનમાં લેતા, ટ્રાયલ કોર્ટ અને હાઈકોર્ટે યોગ્ય રીતે અપીલકર્તા-આરોપીને આઈપીસીની કલમ 302 હેઠળ દોષિત ઠેરવ્યા અને તેને આજીવન કેદની સજા સંભળાવી.આમ, વિવાદાસ્પદ ચુકાદામાં દખલ કરવાનું કોઈ કારણ નથી.[પારસ ૧૪, ૧૫]
[૮૬૦-સ-૬]

ત્રિમુખ મારોટી કિર્કન વિરુદ્ધ મહારાષ્ટ્ર રાજ્ય (2006) 10 એસ.સી.સી. 681:2006 (7) સપ્લી.એસસીઆર 156; રાજસ્થાન રાજ્ય વિરુદ્ધ પાર્થુ (2007) 12 એસસીસી 754:2007 (9) એસસીઆર 932 – સંદર્ભિત.

કેસ લો સંદર્ભ

2006 (7) સપ્લી.એસસીઆર ૧૫૬ — સંદર્ભિત — પરિ. ૧૩

2007 (9) એસ.સી.આર. ૯૩૨ — સંદર્ભિત — ફકરા ૧૩

ફોજદારી અપીલ અધિકારક્ષેત્ર:ફરિયાદી અપીલ ક્રમાંક ૨૦૫૭/૨૦૧૦

બોમ્બેની હાઈકોર્ટ ઓફ જ્યુડિકેચર, નાગપુર બેંચના ક્રિમિનલ અપીલ નંબર 247/2004 ના 02/12/2009 ના ચુકાદા અને આદેશમાંથી.

અપીલકર્તા તરફથી પ્રવીણ ચતુર્વેદી, એડવોકેટ.

કુણાલ ચીમા, યોગેશ કે આહિરરાવ, નિશાંત રમાકાંતરાવ કટનેશ્વરકર, એડવોકેટ.પ્રતિવાદી માટે.

કોર્ટનો ચુકાદો આમના દ્વારા આપવામાં આવ્યો હતો

૨. બાણુમઠી, ન્યા.1. આ અપીલ બોમ્બેની હાઈકોર્ટની નાગપુર બેંચના 02/12/2009 ના રોજ અપાયેલા ફોજદારી અપીલ નંબર 247/2004 ના ચુકાદામાંથી ઉદ્ભવે છે, જેમાં આઈપીસીની કલમ 302 હેઠળ અપીલકર્તાની સજાને સમર્થન આપવામાં આવ્યું છે અને તેના પર આજીવન કેદની સજા લાદવામાં આવી છે.

2. સરકારી પક્ષનો સંક્ષિપ્ત કેસ નીચે મુજબ છે:— ફરીયાદપક્ષના સાક્ષી 1—મૃતક દશરથના પિતરાઈ ભાઈ નાગોરાવ ખરાટે દશરથ અને તેમના પુત્ર અપીલકર્તા—

આરોપીના ગામ દાપુરામાં તેમના ઘરની બાજુમાં રહેતા હતા. ફરીયાદપક્ષના સાક્ષી 1-નાગોરાવ ખરાતેએ 08/04/2002 ની સાંજે બોરેગાંવ માંજુ પોલીસ સ્ટેશનમાં ફરિયાદ નોંધાવી હતી કે, અગાઉની રાત્રે એટલે કે 07/04/2002 ના રોજ રાત્રે આશરે 08.30 વાગ્યે તેમણે ગજાનન-અપીલકર્તા-આરોપી અને તેના પિતા-દશરથ વચ્ચે બોલાચાલી સાંભળી હતી અને દશરથ લગભગ રાત્રે 10.00 વાગ્યા સુધી રડતો હતો. ફરીયાદપક્ષના સાક્ષી 1-નાગોરાવ ખરાતેના જણાવ્યા અનુસાર, અપીલકર્તા-આરોપીના ઘરમાં આવી બોલાચાલી અને મારપીટની ઘટનાઓ વારંવાર બનતી હતી અને તેથી તેમણે આ ઘટના પર ધ્યાન આપ્યું ન હતું. બીજા દિવસે સવારે લગભગ 7.30 વાગ્યે, ફરીયાદપક્ષના સાક્ષી 1-નાગોરાવ ખરાટેને ફરીયાદપક્ષના સાક્ષી 4-મધુકર ખરાટે દ્વારા જાણ કરવામાં આવી હતી કે તેમને દશરથ તેમના ઘરની અંદર લોહીના ખાબોચિયામાં મૃત હાલતમાં પડ્યા હતા. ફરીયાદપક્ષના સાક્ષી 1 અપીલકર્તાના ઘરે દોડી ગયો અને તેના પિતરાઈ દશરથ-અપીલકર્તાના પિતાને લોહીના ખાબોચિયામાં મૃત હાલતમાં અને તેના શરીરની બાજુમાં લોહીથી લથબથ પથ્થર પડેલો જોયો. ફરીયાદપક્ષના સાક્ષી ૧-નાગોરાવ ખરાટે પોલીસ સ્ટેશન બોરેગાંવમાં ગયા અને ફરિયાદ નોંધાવી, જેના આધારે આઈપીસી કલમ ૩૦૨ હેઠળ સજાપાત્ર ગુના માટે આરસી નંબર ૪૦/૨૦૦૨ મુજબ પ્રથમ માહિતી અહેવાલ નોંધવામાં આવ્યો હતો. તપાસ ફરીયાદપક્ષના સાક્ષી ૭-હનુમાન રાઠોડ દ્વારા હાથ ધરવામાં આવી હતી, જે પોલીસ સ્ટેશનના ઈન્ચાર્જ હતા અને ફરીયાદપક્ષના

સાક્ષી ૭ એ સાક્ષીઓના નિવેદનો નોંધ્યા હતા.ફરીયાદપક્ષના સાક્ષી 6-ડોક્ટર પ્રશાંત અગ્રવાલે મૃતક દશરથના મૃતદેહનું પોસ્ટમોર્ટમ કર્યું અને તેની આંખો, કપાળ, ગાલ, ખભા, કોણી વગેરે પર સંખ્યાબંધ ઈજાઓ નોંધી અને અભિપ્રાય આપ્યો કે દશરથનું મૃત્યુ મહત્વપૂર્ણ અંગોમાં ઈજાઓ અને માથાની ઈજાઓને કારણે થયું હતું.આરોપીની 09/04/2002 ના રોજ ધરપકડ કરવામાં આવી હતી અને પોલીસ કસ્ટડીમાં તેણે એક કબૂલાતના નિવેદન આપ્યા હતા, જેના કારણે તેના ઘરમાંથી આરોપીના લોહીથી ખરડાયેલા કપડાં મળી આવ્યા હતા.રાસાયણિક વિશ્લેષણ પર, આરોપીના મળી આવેલા કપડાંમાં 'બી' જૂથનું લોહી હોવાનું જાણવા મળ્યું હતું, જે મૃતકનું લોહી જૂથ છે.તપાસ પૂર્ણ થતાં પોલીસે અપીલકર્તા-ગજાનન વિરુદ્ધ આઈ.પી.સી.ની કલમ 302 હેઠળ આરોપનામું દાખલ કર્યું હતું અને કેસ સેશન્સ કોર્ટ, અકોલાને સોંપવામાં આવ્યો હતો.

૩. અપીલકર્તા સામેના આરોપોને સમર્થન આપવા માટે, સરકારી વકીલે સાત જેટલા સાક્ષીઓની તપાસ કરી છે અને સંખ્યાબંધ દસ્તાવેજો અને ભૌતિક વસ્તુઓ રજૂ કરી છે.આરોપીની કલમ ૩૧૩ સી.પી.સી. હેઠળ ગુનાહિત પુરાવા અને સંજોગો વિશે પૂછપરછ કરવામાં આવી હતી અને અપીલકર્તાએ તે બધાનો ઇનકાર કર્યો હતો અને વિનંતી કરી હતી કે તેની સામે ખોટો કેસ દાખલ કરવામાં આવ્યો છે.મૌખિક પુરાવા અને સંજોગો તથા તેના પિતાના હત્યાના મૃત્યુ માટે

ખુલાસો ન આપવા બદલ અપીલકર્તા-આરોપીના આચરણની પ્રશંસા કર્યા પછી, ટ્રાયલ કોર્ટે આઈપીસીની કલમ ૩૦૨ હેઠળના ગુના માટે અપીલકર્તાને દોષિત ઠેરવ્યો અને તેને આજીવન કેદ અને એક હજાર રૂપિયાનો દંડ ચૂકવવાની સજા ફટકારી. પીડિત હોવાથી, અપીલકર્તાએ હાઈકોર્ટ સમક્ષ અપીલ કરી અને વિવાદાસ્પદ ચુકાદા દ્વારા, હાઈકોર્ટે અપીલકર્તાની સજા અને તેના પર લાદવામાં આવેલી આજીવન કેદની સજાની પુષ્ટિ કરીને તેને ફગાવી દીધી હતી.

4. અપીલકર્તા શ્રી પ્રવીણ ચતુર્વેદીના વિદ્વાન વકીલે દલીલ કરી હતી કે ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી 1-નાગોરાવ ખરાટેને દશરથના મૃત્યુ વિશે ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી 4-મધુકર ખરાટે દ્વારા જ જાણ થઈ હતી અને હાઈકોર્ટે એ વાતની કદર કરવામાં નિષ્ફળ રહી હતી કે ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી 1-નાગોરાવ ખરાટે ઘટનાના પ્રત્યક્ષ સાક્ષી નહોતા. વધુમાં એવી દલીલ કરવામાં આવી હતી કે ફરિયાદી સાક્ષી 1 અને 2 ના પુરાવા અવિશ્વસનીય છે અને અપીલકર્તાની સજા માત્ર શંકા પર આધારિત હતી અને હાઈકોર્ટે ફરિયાદી કેસમાં થયેલી ભૂલોની કદર ન કરીને ભૂલ કરી હતી અને તેથી અપીલકર્તાની સજા ટકી શકે તેમ નથી.

5. પ્રતિવાદી-રાજ્યના વિદ્વાન વકીલ શ્રી કુણાલ ચીમાએ રજૂઆત કરી હતી કે ફરિયાદી પક્ષે અપીલકર્તા વિરુદ્ધ સીધા પુરાવા રજૂ કરીને સાબિત કર્યું કે તેણે તેના પિતા-દશરથની હત્યા કરી હતી અને બે પ્રત્યક્ષ સાક્ષીઓ ફરિયાદી સાક્ષી

1 અને 2 એકબીજાને સમર્થન આપે છે અને નીચેની અદાલતોએ ફરિયાદી સાક્ષી 1 અને 2 ની જુબાનીના આધારે યોગ્ય રીતે દોષિત ઠેરવ્યો હતો. વધુમાં એવું રજૂ કરવામાં આવ્યું હતું કે, ઘટના સમયે આરોપી પોતાના ઘરે હાજર હતો અને આરોપીના પિતા દશરથને કેવી રીતે ઈજા થઈ તે અંગે આરોપી તરફથી કોઈ ખુલાસો આપવામાં આવ્યો ન હતો અને નીચલી અદાલતોએ આરોપીને આઈ.પી.સી.ની કલમ 302 હેઠળ યોગ્ય રીતે દોષિત ઠેરવ્યો હતો.

6. અમે પ્રતિસ્પર્ધી દલીલોને કાળજીપૂર્વક ધ્યાનમાં લીધી છે અને રેકૉર્ડ પરના વિવાદિત ચુકાદા અને સામગ્રીની તપાસ કરી છે.

7. ફરિયાદી પક્ષ દ્વારા રજૂ કરાયેલા પુરાવા પરથી જોઈ શકાય છે કે મૃતક દશરથ, તેમની પત્ની મનકર્ણબાઈ અને તેમના પુત્ર આરોપી ગજાનન સાથે રહેતા હતા. ફરીયાદપક્ષના સાક્ષી 1-નાગોરાવ ખરાટે, જેનું ઘર દશરથના ઘરને અડીને હતું અને તેની સાથે ગાઢ સંબંધ પણ હતો, તેણે જુબાની આપી હતી કે આરોપી દારૂ અને જુગારની ખરાબ આદતોનો વ્યસની હતો અને આરોપી તેના પિતા પાસેથી વારંવાર પૈસાની માંગણી કરતો હતો અને તેના પિતા સાથે ઝઘડો કરતો હતો. તેના પુરાવામાં, ફરીયાદપક્ષના સાક્ષી 1-નાગોરાવ ખરાટે જણાવ્યું હતું કે 07/04/2002 ના રોજ સાંજે લગભગ 5.00 વાગ્યે આરોપી-ગજાનને તેના પિતા પાસેથી પૈસાની માંગણી કરી હતી અને જ્યારે તેના પિતાએ અપીલકર્તાને

પૈસા આપવાનો ઇનકાર કર્યો ત્યારે અપીલકર્તાએ તેના પિતાને ગાળો આપી હતી અને ત્યારબાદ તે ઘર છોડીને ચાલ્યો ગયો હતો. ફરીયાદપક્ષના સાક્ષી 1 એ વધુમાં જણાવ્યું હતું કે આરોપી અપીલકર્તા રાત્રે 8.30 વાગ્યે ઘરે પરત ફર્યો હતો, તેણે ફરીથી તેના પિતાને ગાળો આપવાનું શરૂ કર્યું અને તેના પર હુમલો પણ કર્યો અને દશરથ રાત્રે 10 વાગ્યા સુધી રડતો રહ્યો હતો. ફરીયાદપક્ષના સાક્ષી 2- રત્નપ્રભા-ફરીયાદપક્ષના સાક્ષી 1 ની પત્નીની જુબાની પણ આ જ અસરની છે, જે ફરીયાદપક્ષના સાક્ષી 1 ના સંસ્કરણને પૂરતી પુષ્ટિ આપે છે.

8. ફરીયાદપક્ષના સાક્ષી ૧-નાગોરાવ ખરાટે જણાવ્યું હતું કે, તેમણે અને તેમની પત્ની ફરીયાદપક્ષના સાક્ષી ૨-રત્નપ્રભા અને પૌત્રીએ આ ઘટનાને નજરે જોઈ છે, પરંતુ અપીલકર્તાના ડરથી તેમણે ૦૭/૦૪/૨૦૦૨ની રાત્રે આ ઘટનામાં દખલ કરી નહોતી. બીજા દિવસે, તેમને ફરીયાદપક્ષના સાક્ષી 4-મધુકર ખરાટે દ્વારા જાણ કરવામાં આવી હતી કે મૃતક-દશરથ લોહીના ખાબોચિયામાં મૃત હાલતમાં પડ્યા હતા. ફરીયાદપક્ષના સાક્ષી 1 એ પોતાના પુરાવામાં જણાવ્યું હતું કે 08/04/2002 ના રોજ સવારે 7.00-7.30 વાગ્યાની આસપાસ તેને ફરીયાદપક્ષના સાક્ષી 4-મધુકર ખરાટે દ્વારા તેના પિતરાઈ ભાઈના મૃત્યુ વિશે જાણ થઈ હતી અને જ્યારે તે દશરથના ઘરે ગયો ત્યારે તેણે તેને લોહીના ખાબોચિયામાં પડેલો જોયો હતો. ફરીયાદપક્ષના સાક્ષી 1 ની વિશ્વસનીયતા પર પ્રહાર કરતાં એવું રજૂ કરવામાં આવ્યું હતું કે ફરીયાદપક્ષના સાક્ષી 1 ને દશરથના

મૃત્યુ વિશે માત્ર ફરીયાદપક્ષના સાક્ષી 4-મધુકર ખરાટે પાસેથી જ જાણવા મળ્યું હતું અને ફરીયાદપક્ષના સાક્ષી 1 ઘટનાના સાક્ષી ન હોઈ શકે.ફરિયાદી સાક્ષીઓ 1 અને 2 ના પુરાવા પર એવો દાવો કરવામાં આવ્યો છે કે જો તેઓએ ઘટના જોઈ હોત, તો તેઓએ ચોક્કસપણે અપીલકર્તા અને મૃતકને શાંત કરવા માટે ઝઘડામાં દખલ કરવાનો પ્રયાસ કર્યો હોત અને ફરિયાદી સાક્ષીઓ 1 અને 2 દ્વારા દખલ કરવાનો પ્રયાસ ન કરવો એ અકુદરતી છે અને નીચલી અદાલતોએ તેમના સંસ્કરણને અવિશ્વસનીય માનવું જોઈએ.

9. 07/04/2002 ની રાત્રે ઘટનાને જોયા પછી, પ્રોસિક્યુશન સાક્ષી 1 અને 2 પથારીમાં ગયા.ફરિયાદી સાક્ષી 1 અને 2 એ અપીલકર્તા અને મૃતક વચ્ચેના ઝઘડામાં દખલ કરવાનો પ્રયાસ કર્યો ન હતો કારણ કે તેઓએ માની લીધું હતું કે તે પિતા અને પુત્ર વચ્ચેનો નિયમિત અને સામાન્ય ઝઘડો હતો.બીજા દિવસે સવારે, જ્યારે તેઓ તેમના ઘરમાં હતા, ત્યારે તેમને ફરીયાદપક્ષના સાક્ષી 4-મધુકર ખરાટે દ્વારા દશરથના મૃત્યુ વિશે જાણ થઈ.ઘટના સમયે, અપીલકર્તા નશાની હાલતમાં હોવાથી, નીચેની અદાલતો દ્વારા નોંધવામાં આવ્યું હતું તેમ, ફરીયાદપક્ષના સાક્ષી 1 એ તેમના વિવાદમાં દખલ કરવાનો પ્રયાસ કર્યો ન હતો.વધુમાં, ફરિયાદી સાક્ષી 1 અને 2 મોટી ઉંમરના લોકો છે.ટ્રાયલ કોર્ટે નોંધ્યું હતું કે ફરીયાદપક્ષના સાક્ષી 1-નાગોરાવ ખરાટે 71 વર્ષના હતા અને ફરીયાદપક્ષના સાક્ષી 2-રત્નપ્રભા 65 વર્ષના હતા અને તેથી તેમની તરફથી

અપીલકર્તાથી પોતાને દૂર રાખવું તદ્દન સ્વાભાવિક હતું; વધુમાં, જ્યારે અપીલકર્તા નશાની હાલતમાં હતા.ફરિયાદી સાક્ષીઓ 1 અને 2 ની વિશ્વસનીયતા પર એ આધાર પર શંકા કરી શકાતી નથી કે તેઓએ ઘટનામાં દખલ કરવાનો પ્રયાસ કર્યો ન હતો.

10. અપીલકર્તા વતી રજૂઆત કરવામાં આવી હતી કે, પ્રથમ માહિતી અહેવાલની નોંધણીમાં વિલંબ થવાથી કાર્યવાહીના કેસ અંગે ગંભીર શંકા ઊભી થાય છે અને કાર્યવાહીએ વિલંબનું સંતોષકારક રીતે સ્પષ્ટીકરણ કર્યું નથી.ફરિયાદ કરનાર સાક્ષી 1-નાગોરાવ ખરાતેએ બોરેગાંવ મંજુ પોલીસ મથક ખાતે 08/04/2002 ના રોજ સાંજે 5.00 વાગ્યે ફરિયાદ નોંધાવી હતી. તેમના પુરાવામાં, ફરીયાદપક્ષના સાક્ષી 1-નાગોરાવ ખરાતેએ જણાવ્યું હતું કે બોરેગાંવ મંજુ પોલીસ મથક તેમના ગામથી લગભગ આઠ માઈલ દૂર છે અને તેઓએ અકોલા થઈને બોરેગાંવ મંજુ પોલીસ મથક જવું પડ્યું હતું.ફરીયાદપક્ષના સાક્ષી 1 એ વધુમાં જણાવ્યું હતું કે તે બપોરે 3 વાગ્યે અકોલા ગયો હતો અને અકોલાથી તે લગભગ સાંજે 5 વાગ્યે બોરેગાંવ મંજુ પોલીસ સ્ટેશન ગયો હતો, કારણ કે તે સમયે કોઈ વાહન ઉપલબ્ધ નહોતું.ફરીયાદપક્ષના સાક્ષી 1 એ વધુમાં જણાવ્યું હતું કે તેમના ગામથી બોરેગાંવ મંજુ પોલીસ સ્ટેશન સુધી પહોંચવામાં બે થી ત્રણ કલાકનો સમય લાગે છે.ફરિયાદ દાખલ કરીને અને પ્રથમ માહિતી અહેવાલની નોંધણી કરીને કાયદાને અમલમાં મૂકવામાં વિલંબને સામાન્ય રીતે અદાલતો

દ્વારા શંકા સાથે જોવામાં આવે છે કારણ કે ઘટનાની બનાવટ અને સુશોભનની શક્યતા છે.તેથી ફરિયાદી પક્ષ માટે વિલંબનું સંતોષકારક રીતે સમજાવવું જરૂરી બને છે.અહેવાલની તાત્કાલિક નોંધણી પર આગ્રહ રાખવાનો ઉદ્દેશ માત્ર હુમલાખોરો વિશે જ નહીં, પરંતુ આરોપી દ્વારા ભજવવામાં આવેલી ભૂમિકા, ઘટનાની પ્રકૃતિ અને સાક્ષીઓના નામ વિશે પણ વહેલી માહિતી મેળવવાનો છે.આ કેસમાં, ફરિયાદી પક્ષે ફરિયાદ નોંધવામાં થયેલા વિલંબને સંતોષકારક રીતે સમજાવ્યો છે.જ્યારે ફરિયાદીએ ફરિયાદ નોંધવામાં વિલંબ સમજાવ્યો હોય, ત્યારે ઘટના અને પ્રથમ માહિતી અહેવાલની નોંધણી વચ્ચેના નાના વિલંબ પર ફરિયાદી કેસ પર શંકા કરી શકાતી નથી.

11. મૌખિક પુરાવા ઉપરાંત, અપીલકર્તાના લોહીથી ખરડાયેલા કપડાંની રિકવરીથી પણ કાર્યવાહીનો કેસ મજબૂત બને છે.રાસાયણિક વિશ્લેષણ દરમિયાન જાણવા મળ્યું કે અપીલકર્તાના શર્ટમાં 'બી' જૂથનું લોહી હતું, જે મૃતક દશરથનું લોહી જૂથ છે.અપીલકર્તાએ તેના કપડાંમાં 'બી' જૂથના લોહીની હાજરી અંગે કોઈ સ્પષ્ટતા કરી નથી, જે અપીલકર્તા સામે વધુ એક દોષિત સંજોગો છે.

12. પુરાવા પરથી જોઈ શકાય છે કે અપીલકર્તા-ગજાનન અને તેમના પિતા-દશરથ અને માતા-મનકર્ણબાઈ સાથે રહેતા હતા.07/04/2002 ના રોજ, અપીલકર્તા-આરોપીની માતા બીજા ગામ-દહીગાંવમાં ગઈ હતી.ફરિયાદી પક્ષે

07/04/2002 ની રાત્રે અપીલકર્તાના ઘરે હાજર હોવાનું સાબિત કર્યું છે.તેથી, અપીલકર્તા એ સમજાવવા માટે બંધાયેલો છે કે તેના પિતાનું મૃત્યુ કેવી રીતે થયું હતું.જ્યારે ઘરની અંદર ગુપ્ત રીતે હત્યા જેવા ગુનાનો આચરવામાં આવે છે, ત્યારે કેસ સ્થાપિત કરવાનો પ્રારંભિક બોજ નિઃશંકપણે ફરિયાદી પક્ષ પર રહેશે.પુરાવા અધિનિયમની કલમ 106 ને ધ્યાનમાં રાખીને, ઘરના રહેવાસીઓ પર ગુનો કેવી રીતે કરવામાં આવ્યો તે અંગે સચોટ ખુલાસો આપવાનો અનુરૂપ બોજ રહેશે.ઘરના કેદીઓ માત્ર શાંત રહીને અને કોઈ ખુલાસો આપ્યા વિના છટકી શકતા નથી, એ ધારણા પર કે તેમનો કેસ સાબિત કરવાનો ભાર સંપૂર્ણપણે ફરિયાદી પક્ષ પર છે અને આરોપી પર કોઈ જવાબ આપવાની ફરજ નથી.ઘટનાની તારીખે જ્યારે આરોપી અને તેના પિતા દશરથ ઘરમાં હતા અને જ્યારે આરોપીના પિતા મૃત હાલતમાં મળી આવ્યા હતા, ત્યારે આરોપીએ તેના પિતાને કેવી રીતે ઈજા થઈ તે અંગે ખુલાસો આપવાનો હતો.જ્યારે આરોપી તેના પિતાના હત્યાના મૃત્યુ અંગે કોઈ ખુલાસો આપી શક્યો નહીં, ત્યારે તે આરોપી વિરુદ્ધ એક મજબૂત સંજોગો છે કે તે ગુનાના આચરણ માટે જવાબદાર છે.

13. ત્રિમુખ મારોટી ક્રિકેટ વિરુદ્ધ મહારાષ્ટ્ર રાજ્ય (2006) 10 એસ.સી.સી. 681 માં, તે નીચે મુજબ યોજવામાં આવ્યું હતું:—

"22.જ્યાં કોઈ આરોપી પર તેની પત્નીની હત્યા કરવાનો આરોપ છે અને ફરિયાદી પક્ષ એવા પુરાવા રજૂ કરવામાં સફળ થાય છે કે ગુનો કરતા થોડા સમય પહેલાં તેઓ એક સાથે જોવા મળ્યા હતા અથવા ગુનો એવા ઘરમાં થયો હતો જ્યાં પતિ સામાન્ય રીતે રહેતો હતો, તો એવું સતત માનવામાં આવ્યું છે કે જો આરોપી પત્નીને કેવી રીતે ઇજા થઈ તે અંગે કોઈ ખુલાસો ન કરે અથવા ખોટો ખુલાસો કરે તો તે એક મજબૂત સંજોગ છે જે દર્શાવે છે કે તે ગુના માટે જવાબદાર છે.નિકા રામ વિરુદ્ધ સ્ટેટ ઓફ એચ પી (1972) 2 એસસીસી 80 માં એવું અવલોકન કરવામાં આવ્યું હતું કે જ્યારે તેની પત્નીની હત્યા ત્યાં "ખુખરી" વડે કરવામાં આવી ત્યારે આરોપી એકલો તેની પત્ની સાથે ઘરમાં હતો અને આરોપીના તેની સાથેના સંબંધો તણાવપૂર્ણ હતા, તેના દ્વારા કોઈ સબળ સમજૂતીના અભાવમાં, તેના ગુના તરફ નિર્દેશ કરશે.ગણેશલાલ વિરુદ્ધ મહારાષ્ટ્ર રાજ્ય (1992) 3 એસસીસી 106 માં અપીલકર્તા પર તેની પત્નીની હત્યા માટે કાર્યવાહી કરવામાં આવી હતી, જે તેના ઘરની અંદર થઈ હતી.એવું અવલોકન કરવામાં આવ્યું હતું કે જ્યારે મૃત્યુ તેની કસ્ટડીમાં થયું હતું, ત્યારે અપીલકર્તા કલમ 313 CrPC હેઠળના તેના નિવેદનમાં તેના મૃત્યુના કારણ માટે સંભવિત ખુલાસો આપવા માટે બંધાયેલ છે. ફરિયાદી પક્ષના કેસનો માત્ર ઇનકાર અને કોઈપણ ખુલાસાની ગેરહાજરી આરોપીની નિર્દોષતા સાથે અસંગત હોવાનું માનવામાં આવ્યું હતું, પરંતુ

એ ધારણા સાથે સુસંગત હતું કે અપીલકર્તા તેની પત્નીની હત્યાના કમિશનમાં મુખ્ય આરોપી છે.સ્ટેટ ઓફ યુ.પી. વિરુદ્ધ ડૉક્ટર રવિન્દ્ર પ્રકાશ મિત્તલ (1992) 3 એસ.સી.સી. 300 માં તબીબી પુરાવાઓએ જાહેર કર્યું કે પત્નીનું મોડી રાત્રે અથવા વહેલી સવારે ગળું દબાવવાથી મૃત્યુ થયું હતું અને તેના શરીર પર કેરોસીન છાંટ્યા પછી તેને આગ લગાડવામાં આવી હતી.પતિનો બચાવ એ હતો કે પત્નીએ પોતાની જાતને બાળીને આત્મહત્યા કરી લીધી હતી અને તે સમયે તે ઘરે નહોતો.પત્નીએ તેના સંબંધીઓને લખેલા પત્રો દર્શાવે છે કે પતિ તેની સાથે ખરાબ વર્તન કરતો હતો અને તેમના સંબંધો તણાવપૂર્ણ હતા અને વધુમાં પુરાવા દર્શાવે છે કે રાત્રે બંને એક જ રૂમમાં હતા.એવું માનવામાં આવ્યું હતું કે સંજોગોની સાંકળ પૂર્ણ હતી અને પતિએ જ ગળું દબાવીને તેની પત્નીની હત્યા કરી હતી અને તે મુજબ આ કોર્ટે આરોપીને નિર્દોષ જાહેર કરનારા હાઈકોર્ટના ચુકાદાને રદ કર્યો અને તેને આઈપીસીની કલમ 302 હેઠળ દોષિત ઠેરવ્યો. સ્ટેટ ઓફ ટી એન વિરુદ્ધ રાજેન્દ્રન (1999) 8 એસસીસી 679 માં પત્ની એક ઝૂંપડીમાં મૃત હાલતમાં મળી આવી હતી જેમાં આગ લાગી હતી.પુરાવા દર્શાવે છે કે આરોપી અને તેની પત્ની રાત્રે લગભગ 9 વાગ્યે ઝૂંપડીમાં સાથે જોવા મળ્યા હતા અને જ્યારે ઝૂંપડીમાં આગ લાગી ત્યારે આરોપી સવારે છતમાંથી બહાર આવ્યો હતો.તેમનું કહેવું હતું કે આ એક આકસ્મિક આગનો કિસ્સો હતો, જેમાં તેમની પત્ની

અને પુત્રીનું મૃત્યુ થયું હતું.તબીબી પુરાવા દર્શાવે છે કે પત્નીનું મૃત્યુ ગળું દબાવવાના પરિણામે ગૂંગળામણથી થયું હતું, દાઝી જવાના કારણે નહીં.એવું માનવામાં આવ્યું હતું કે એવા નિષ્કર્ષ પર આવવામાં કોઈ ખચકાટ ન હોઈ શકે કે આ ગુનાનો ગુનેગાર આરોપી (પતિ) હતો.

રાજસ્થાન વિરુદ્ધ પાર્થુ (2007) 12 એસસીસી 754 માં આ કોર્ટ દ્વારા આ જ મતનું પુનરાવર્તન કરવામાં આવ્યું હતું.

14. મૌખિક પુરાવાની પ્રશંસા અને આરોપીના લોહીથી ખરડાયેલા કપડાંની રિકવરીની પરિસ્થિતિ અને આરોપી દ્વારા તેના પિતાના હત્યાના મૃત્યુ માટે કોઈ ખુલાસો ન આપવાના આચરણને ધ્યાનમાં રાખીને, એક સાથે તારણો દ્વારા, ટ્રાયલ કોર્ટ અને હાઈકોર્ટે અપીલકર્તા-આરોપીને આઈપીસીની કલમ 302 હેઠળ યોગ્ય રીતે દોષિત ઠેરવ્યા અને અમને વિવાદાસ્પદ ચુકાદામાં દખલ કરવાનું કોઈ કારણ મળતું નથી.

15. પરિણામે, આઈ.પી.સી.ની કલમ 302 હેઠળ અપીલકર્તાની સજાની પુષ્ટિ કરવામાં આવે છે અને તેના પર આજીવન કેદની સજા લાદવામાં આવે છે અને આ અપીલને ફગાવી દેવામાં આવે છે.અપીલકર્તા જામીન પર છે અને તેના

જામીન બોન્ડ રદ કરવામાં આવ્યા છે. અપીલકર્તાને બાકીની સજા ભોગવવા માટે કસ્ટડીમાં લેવામાં આવે.

અપીલ નામંજૂર કરવામાં આવે છે.

નિધિ જૈન

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.